ECLI:LV:AT:2025:0722.11270023122.16.L

Lieta Nr. 11270023122, SKK-329/2025

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 22. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatores Anita Poļakova, Aija Branta, Irīna Jansone,

iepazinies ar apsūdzētā /Persona F/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Viktorijas Borinas, kā arī apsūdzētā /Persona B/ kasācijas sūdzībām par Kurzemes apgabaltiesas 2025. gada 14. janvāra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētais /Persona F/ un viņa aizstāve V. Borina kasācijas sūdzībās lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Pamatojot izteikto lūgumu, kasatori norādījuši, ka tiesa, taisot lēmumu, ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 130. pantu, jo lēmumu pamatojusi ar ierobežoti pieļaujamiem pierādījumiem – mobilo telefonu apskates protokoliem, kuros fiksēta personu sarakste. Savukārt atzinumu, ka saraksti no tālruņa ar abonenta numuru /Numurs A/ ir veicis /Persona F/, tiesa ir pamatojusi ar pieņēmumiem. Apskatītie telefoni nav pievienoti lietai kā lietiskie pierādījumi, kas liedza apsūdzētajam īstenot tiesības uz aizstāvību – aplūkot šos priekšmetus un pārbaudīt tajos fiksētās sarakstes saturu. Speciālo izmeklēšanas darbību pārskatos nepamatoti norādīts, kuras personas veic sarunu. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 12., 18., 20. pantu, 127. panta pirmo un otro daļu un 564. panta ceturto daļu.

Tiesa nepamatoti atzinusi par pieļaujamām un ticamām liecinieces /Persona C/ liecības pirmstiesas izmeklēšanā, jo viņa liecības ir sniegusi, būdama apsūdzēta citā ar izskatāmo lietu saistītā kriminālprocesā, kurš liecību sniegšanas dienā ir noslēdzies ar prokurora priekšrakstu par sodu /Persona C/. Turklāt lieciniece pirmās instances tiesā nevarēja apstiprināt pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības.

Vērtējot /Persona C/ liecības un mobilajos telefonos fiksēto sarunu saturu, tiesa nav ņēmusi vērā apsūdzētā /Persona F/ liecības, ka viņš savu telefonu ir pazaudējis pirms veikta analizējamā sarakste, tādēļ nevar būt sarakstes dalībnieks. Uz narkotisko vielu iepakojuma, kas izņemts pie /Persona C/, nav konstatēts /Persona F/ DNS profils. Tādējādi tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 128. panta otro daļu.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidīja liecinieces /Persona C/ pašrocīgi rakstīto iesniegumu policijai, motivējot savu atzinumu ar to, ka tiesai nav iespējams pārliecināties, vai iesniegumu rakstījusi lieciniece. Turklāt tiesa nav izskatījusi aizstāvības lūgumu noteikt rokraksta ekspertīzi, lai konstatētu, vai iesniegumu rakstījusi /Persona C/. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 1., 12., 15., 18. un 564. pantu.

Tiesa nav sniegusi motivētu atzinumu par /Persona F/ apelācijas sūdzības argumentu, ka, veicot /Persona B/ izsekošanu un novērošanu, bez attaisnojoša pamatojuma nav izmantoti tehniskie līdzekļi kriminālprocesā nozīmīgu apstākļu fiksēšanai, kas ierobežo lietas faktisko apstākļu noskaidrošanu. Tāpat netika noteikta arī odoroloģiskā ekspertīze iepakojumam ar narkotiskajām vielām, lai konstatētu, kuras personas smaržu pēdas atrodas uz iepakojuma.

Apsūdzētais /Persona B/ iesniegtajā kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu. Pamatojot izteikto lūgumu, apsūdzētais norādījis, ka savu vainu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā neatzīst. Viņa vainīguma Krimināllikuma 253.^{1} panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā konstatēšanai tiesa ir

izmantojusi pierādījumus, kas iegūti, pārkāpjot Kriminālprocesa likumā noteikto pierādījumu iegūšanas kārtību. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi personas nevainīguma prezumpcijas principu un Kriminālprocesa likuma 15. pantā nostiprinātās personas tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā tiesā, kā arī Kriminālprocesa likuma 125., 128., 129. un 130. pantu.

Tiesa nav vērtējusi operatīvās darbībās iegūto pierādījumu pieļaujamību un nav norādījusi, pamatojoties uz kādiem pierādījumiem tā ārpus saprātīgām šaubām konstatējusi apsūdzēto vainīgumu, kā arī to, kādēļ tā noraidījusi atsevišķus pierādījumus. Liecinieces /Persona C/ pašrocīgi rakstītais iesniegums nepamatoti nav radījis tiesai šaubas par apsūdzēto vainīgumu, tiesa nemotivēti noraidījusi lūgumu noteikt rokraksta ekspertīzi, tādējādi liedzot iespēju pārliecināties, ka iesniegumu ir rakstījusi lieciniece.

Tāpat tiesa nepamatoti konstatējusi /Persona B/ nodarījumā Krimināllikuma 312. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, jo apsūdzētajam bija liegta iespēja zināt un apstrīdēt ar spriedumu noteiktā lieguma pārkāpuma konstatēšanas faktu. Par 2022. gada 14. oktobrī konstatētu pārkāpumu viņš tika informēts tikai 2023. gada februārī. Tiesa nepārliecinājās par pārkāpuma esību, jo iegūtie pierādījumi neapstiprina, ka viņš norādītajā datumā ir vadījis automašīnu.

Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta pirmā daļa noteic, ka tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmā daļa noteic, ka pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā pamatā atkārtoti apelācijas sūdzības argumenti, kuri izvērtēti apelācijas instances tiesas nolēmumā un motivēti noraidīti.

Apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz lietā esošiem pierādījumiem, atzinusi, ka /Persona B/ un /Persona F/ vainīgums Krimināllikuma 253.^{1}panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un /Persona B/ vainīgums divos Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām.

Tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi kasācijas sūdzībās atkārtotos argumentus, kuri kasatoru ieskatā rada šaubas par liecinieces /Persona C/ liecību ticamību. Izvērtējot /Persona C/ liecības kopumā un savstarpējā sakarībā ar citiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir ticamas, jo lieciniece tās ir apstiprinājusi pirmās instances tiesā. Lai gan lieciniece pirmās instances tiesā brīžiem izvairījās sniegt konkrētas liecības, kopumā viņa apstiprināja ziņas par to, kādos apstākļos ir iegādājusies narkotiskās vielas, un norādīja, ka, sniedzot liecības, nav atradusies narkotisko vielu ietekmē. /Persona C/ liecības apstiprinās ar viņas aizturēšanas protokolā norādītajām ziņām par pie viņas izņemtajiem priekšmetiem un /Persona E/ liecībām par /Persona C/ novērošanā redzēto.

Apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā, ka tiesā saņemts dokuments, kurš nosaukts par /Persona C/ iesniegumu, kurā viņa apgalvo, ka nav pirkusi narkotiskās vielas no apsūdzētā /Persona B/. Tiesa konstatējusi, ka ir izsmēlusi procesuālās iespējas nodrošināt /Persona C/ ierašanos tiesā liecību sniegšanai, un arī motivēti noraidījusi /Persona B/ lūgumu noteikt rokraksta ekspertīzi /Persona C/ vārdā parakstītajam iesniegumam, norādot, ka bez liecinieces klātbūtnes nav iespējams iegūt ekspertīzei nepieciešamos paraksta paraugus. Vienlaikus apelācijas instances tiesa secinājusi, ka, ievērojot lietā iegūto pierādījumu kopumu, tai skaitā pirmās instances tiesā sniegtās /Persona C/ liecības par iesnieguma, kurš tobrīd vēl nebija iesniegts tiesā, rakstīšanas faktu, iespējamība, ka to rakstījusi /Persona C/, nerada šaubas par pirmstiesas izmeklēšanā un pirmās instances tiesā sniegto viņas liecību patiesumu.

Vērtējot liecinieces /Persona C/ liecības un mobilajos telefonos fiksētās sarakstes saturu kopsakarā ar citiem pierādījumiem, tiesa ir ņēmusi vērā un motivēti noraidījusi /Persona F/ liecības par telefona nozaudēšanu pirms notikusi viņa vainīguma pierādīšanā izmantotā sarakste. Pamatojoties uz /Persona C/ liecībām, izņemto tālruņu „Redmi” un „Samsung” apskates protokolos fiksētām ziņām, Valsts probācijas dienesta sniegtajām ziņām par /Persona F/ lietošanā esošo tālruņa numuru, kā arī SIA „Tele2” sniegtajām ziņām par aplikācijas Telegram darbības mehānismu, tiesa atzinusi, ka /Persona F/ ir sniedzis nepatiesas liecības par tālruņa nozaudēšanas faktu.

Apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā, ka apskatītie tālruņi nav pievienoti lietai, un ir piekritusi pirmās instances tiesas secinājumam, ka tālruņu apskates protokoli atzīstami par ierobežoti pieļaujamiem pierādījumiem,

vienlaikus, pamatojoties uz lietā esošo pierādījumu kopumu, tiesa atzinusi, ka tālruņu apskatē pieļautie procesuālie pārkāpumi nav ietekmējuši iegūto ziņu ticamību, jo tās apstiprina citi pierādījumi lietā, tai skaitā tālruņos veiktās sarakstes fotofiksācija un /Persona C/ liecības.

Noraidot apsūdzētā /Persona F/ argumentus, ka /Persona B/ izsekošanā nav izmantoti tehniskie līdzekļi un izņemtajam narkotisko vielu iepakojumam nav noteikta odoroloģiskā ekspertīze, apelācijas instances tiesa norādījusi, ka lietā iegūto pierādījumu kopums ir pietiekams, lai izdarītu atzinumu par /Persona F/ un /Persona B/ celtās apsūdzības pamatotību.

Senāts atzīst, ka šajā daļā kasācijas sūdzības argumenti pēc būtības pauž sūdzības iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo un trešo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam šajā daļā ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā noteikta krimināltbildība par izvairīšanos no brīvības atņemšanas vai tiesību ierobežošanas soda izciešanas. Minētās normas dispozīcijā nav ietverti nosacījumi izvairīšanās fakta konstatēšanas veidam.

Apelācijas instances tiesa izvairīšanās no tiesību ierobežošanas soda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas – faktu ir konstatējusi, pamatojoties uz lietā iegūtiem pierādījumiem, proti, pārskatiem par speciālo izmeklēšanas darbību veikšanu, kuros atspoguļotas /Persona B/ novērošanas laikā iegūtās ziņas, un liecinieku /Persona E/, /Persona D/ un /Persona C/ liecībām. Tiesa, noraidot /Persona B/ iebildumus pret pārkāpumu fakta fiksēšanas formu, ir norādījusi, ka pārkāpumi ceļu satiksmē var tikt konstatēti administratīvo pārkāpumu procesā, taču tas nav obligāts nosacījums, lai konstatētu, ka persona ir vadījusi transportlīdzekli, tādējādi pārkāpusi liegumu to darīt.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti par nepieciešamību transportlīdzekļa vadīšanas faktu fiksēt administratīvo pārkāpumu protokolā, nerada šaubas par apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības argumenti nav saistīti ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Minētais ir pamats atteikumam šajā daļā ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Poļakova A. Branta I. Jansone